

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀ.ਸੀ. ਪੰਡਿਤ ਜੇ.

ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਕੌਰ,- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।
1960 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 345
26 ਅਕਤੂਬਰ 1960

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1913 ਦਾ I) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ X 1960 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15(2) ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਹਿ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਸਹਿ-ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰ ਲਵੇ। 1960 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. X ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲੇਸ਼ਨ ਏ ਸੀਟੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(2)(ਬੀ) ਔਰਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ -ਉਪਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੀ ਕੋਖ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਹਿ-ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਧੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਸੀ. ਸੂਰੀ, ਦੂਜੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲਾ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 6 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਲ. ਗਰਗ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਮੋਗਾ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 13 ਮਈ, 1959 ਦੇ ਦਿਨ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 6,500 ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ 30-6-59 (30 ਜੂਨ, 1959) ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਗੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਖੋਸਲਾ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਡੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਕੌਰ ਪੰਡਿਤ ਜੇ

ਪੰਡਿਤ ਜੇ 3 ਫਰਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸੋਭੀ ਨੇ ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 8,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਵਿਕਰੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਜੈ ਕੌਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੜਕੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਤੀ ਸੀ। ਸੋਭੀ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰੀ-ਏਮ ਪੇਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ 8,000 ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤੌਅ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 4,000 ਰੁਪਏ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਮੁੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਰਕਮ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। 8,000 ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਵੀ ਸੀ- ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੰਸ਼ਕ ਪ੍ਰੀ-ਏਮ ਪੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ: -

- (1) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵੈਂਡੀਜ਼ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨੋਕੀ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
- (3) ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ?
- (4) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੰਸ਼ਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਲਈ ਹੈ?
- (5) ਰਾਹਤ.

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

775 ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼ [VOL. XIV - (1)]

ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਕੌਰ ਪੰਡਿਤ ਜੇ

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। 6,600 ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ 6,600 ਰੁਪਏ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਵੀ ਸੀ। ਵੈਂਡੀਜ਼ ਨੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਵੈਂਡੀਜ਼ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਆਏ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ 1960 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ (ਏਮ ਐਂਡ ਐਮ) ਐਕਟ ਨੰਬਰ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇ ਤੱਥ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਐਮ. ਸੋਭੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਤਨੀਆਂ ਸਨ, ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸੋਭੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਕੌਰ, ਮੁਦਈ ਜੋ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਭੀ ਦੀ ਮਤਰੇਈ ਧੀ ਹੈ।

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ (ਐਮ ਐਂਡ ਐਮ) ਐਕਟ, 1960 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

(1) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਛੂਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ-

(a) ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ ਇਕੱਲੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਚ;

(ਬੀ) * *

(c) * *

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

(a) * *

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਕੌਰ ਪੰਡਿਤ ਜੇ

(ਅ) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, --

ਪਹਿਲਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਵਿੱਚ;

ਦੂਜਾ, ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿੱਚ।

ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ. ਸੋਭੀ ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (2) (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਧੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਸੋਭੀ ਅਤੇ ਫੇਲ ਹੋ ਕੇ, ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਕੌਰ ਮੁਦਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਭੀ ਦੀ ਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫੇਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਔਰਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਧੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਕੌਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਭੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ 'ਅਜਿਹਾ' ਸ਼ਬਦ ਔਰਤ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਦੀ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਇਮਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਾਦਾ ਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਧੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਕੌਰ ਪੰਡਿਤ ਜੇ

ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ 'ਇਸਤਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਅਜਿਹੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਪ-ਭਾਗ. ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧੀ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੀ ਧੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਉਦਾਸਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਇੱਕ ਧੀ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੀ ਇੱਕਲੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਧੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਧੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ "ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ", ਜਿਸਦਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਉਹ ਔਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।, ਤਾਂ ਕੇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2)(ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ।

778 ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼ [VOL. XIV - (1)]
ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਕੌਰ ਪੰਡਿਤ ਜੇ

ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ, ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ- ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸੀ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮਾਊਂਟ ਸਹੋਦਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਬਾਬੂ (1), ਅਤੇ ਪੱਪਮਲ ਉਰਫ਼ ਮਾਥੁ ਕਰਪਾਈ ਅੰਮਾਲ ਬਨਾਮ ਮੀਨਾਮਲ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਵਿੱਚ 'ਭੈਣ' ਸ਼ਬਦ। 1929 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਸੋਝੇਲੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕੋ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਭੈਣ ਭਾਵੇਂ ਮਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕੇਸ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਹੁਤ ਤਕਨੀਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੌਣ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਧੀ' ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(2) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਔਰਤ ਦੀ 'ਮਤਰੇਈ ਧੀ' ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਖੁਦ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੈ।

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਭੀ ਦੀ ਧੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ 1960 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਨੰ. 10 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੀਮ ਪਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ, ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਸ.

(1) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1943 ਪੀ.ਸੀ. 10.

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1943 ਪਾਗਲ. 139.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।